

СТАНОВИЩЕ

от

д-р Георги Иванов Шопов,

професор в Пловдивския университет „Паисий Хилендарски“

по материалите, представени за участие в конкурс за заемане на академичната длъжност „доцент“ в Пловдивския университет „Паисий Хилендарски“, по област на висше образование 3. Социални, стопански и правни науки, професионално направление 3.4. Социални дейности (Социални политики за възрастни и стари хора)

В конкурса за „доцент“, обявен в Държавен вестник, бр.98/19.11.2024 г., като единствен кандидат участва д-р Таня Альошева Вазова, гл. ас. в Пловдивския университет (ПУ) „Паисий Хилендарски“.

1.Общо представяне на процедурата и на кандидата

Със заповед № РД-22-445/18.02.2025 г. на Ректора на ПУ „Паисий Хилендарски“ съм определен за член на Научно жури по горепосочения конкурс за заемане на академичната длъжност „доцент“.

Представеният от единствения кандидат д-р Таня Вазова комплект материали е в съответствие с Правилника за развитие на академичния състав на ПУ.

Тя има научна и образователна степен „доктор“ по специалност „Икономика и организация на труда“, придобита през 2018 г. в УНСС с дисертационен труд на тема „Компетентностни модели в сектора на дългосрочната грижа“. Професионалният път и израстване на кандидатката са изцяло свързани със сферата на социалните дейности и образованието: от 2002 г. работи като мениджър или консултант в различни НПО и фирми, предоставящи социални услуги – главно дългосрочни грижи в домашна среда, а от 2019 г. и понастоящем – в катедра „Социални дейности“ на Педагогическия факултет. Това е показателно за устойчивостта на нейния избор за професионална реализация както в академичната сфера, така и в сектора на социалните услуги.

Личните ми впечатления са от съвместната ни работа в катедра „Социални дейности“, от работата ѝ като асистент по учебни дисциплини, преподавани от мен (напр. „Социално подпомагане“, „Социално включване на деца и ученици със СОП“), както и от участието ни в различни научни форуми. Мнението ми е, че колежката Вазова е авторитетен академичен преподавател и изграден изследовател в научната специалност „Социални дейности“ и особено в областта на социалните политики за възрастни и стари хора.

2. Обща характеристика на дейността на кандидата

2.1. Оценка на учебно-педагогическата дейност и подготовка на кандидата.

Годишната аудиторна и извънаудиторна заетост на гл. ас. д-р Таня Вазова, според подадената от нея официална справка, значително надвишава норматива от 360 часа и е тенденция към нарастване. През учебната 2022-2023 г. натоварването е почти 2 пъти по-голямо, а през настоящата учебна година – 2.4 пъти спрямо норматива. Тя води учебни занятия в бакалавърска степен по 10 учебни дисциплини, като преобладаваща част от тях са по професионалното направление на конкурса. В магистърската степен по специалност „Мениджмънт на социалните организации“ (за специалисти и неспециалисти) д-р Вазова води лекции по няколко учебни дисциплини, сред които „Кризисни интервенции и супервизия“, „Индивидуална оценка на потребностите от социални услуги и подкре-

па“, „УЧР во социалната сфера“. Учебните часове са за студенти не само от „Социални дейности“, но и от „Психология“ и „Социална педагогика“ в Педагогическия факултет на ПУ. Тя работи със студенти и извън аудиторията, вкл. научно ръководство на 4 дипломанти. Била е ангажирана също с разработването на 4 учебни програми за ОКС „бакалавър“ и на 3 – за ОКС „магистър“.

2.2. Изпълнение на минималните национални изисквания по чл. 2 б от ЗРАСРБ и Правилника за приложението му (чл.1 а, ал.1).

Според справката за изпълнение на минималните национални изисквания по чл. 26 от Закона за развитие на академичния състав в Република България (ЗРАСРБ) за заемане на академичната длъжност „доцент“, кандидатката има 555¹ точки при изискуем минимален праг от 400 точки. Д-р Т.Вазова изпълнява и допълнителните изисквания за заемане на академичната длъжност „доцент“, приети от Факултетния съвет (ФС) на Педагогическия факултет:

- При изисквани за научно- изследователска дейност допълнително 60 точки над национално определените 200 точки за група Г (относно авторските публикации), тя има 275 точки, т.е. – превишение със 75 точки на допълнителния праг.
- При изисквана поне 1 публикация в научни издания, реферирани и индексирани в световно известни бази данни, тя е представила в справката 2 , от които 1 е приета за печат в сп. "Medichni perspektivi" – индексирано в Scopus и Web of Science“.
- При изисквани допълнително 20 точки над национално определените 50 точки за група Д (относно цитиранията и рецензиите), тя има 130 точки, т.е. – превишение на допълнителния праг с 80 точки.
- Преизпълнени са и допълнителните изисквания на ПФ относно натовареността с учебна дейност във ВУЗ през последната активна за кандидата учебна година: при минимален праг от 30 точки, тя има 78,5 точки, т.е. – над 2.6 пъти повече.

Представен е и списък, удостоверяващ участие в 15 научни форуми (7 от тях – международни) като част от научно- изследователската работа на Т. Вазова.

По такъв начин, кандидатката *Таня Вазова напълно отговаря* както на Националните минимални изисквания, съгласно ЗРАСРБ (чл.2-б) и Правилника за приложението му (чл.1а, ал.1), така и на Допълнителните изисквания за академичната длъжност „доцент“, определени от ФС на ПФ.

2.3. Оценка на научната и научно-приложна дейност на кандидата.

За настоящото становище се приемат за оценяване 22 научни труда – 1 самостоятелна монография-хабилитационен труд и 21 научни студии, статии и доклади от конференции (6 от тях в съавторство).. Не се включват публикациите, свързани със защитата на дисертацията и с конкурс за „главен асистент“.

Централно място в публикациите заема хабилитационният труд на Т. Вазова „Социалните услуги за възрастни и стари хора в България: развитие, предизвикателства, перспективи“, публикуван през 2024 г. и в обем от 169 нестандартни страници (около 210 стандартни страници). 7 от статиите/студиите са на английски език, като 3 са публикувани в чуждестранни издания.

Посочените в справката 12 цитирания в научни издания в страната и в чужбина (вкл. 7 цитата в издания, които са реферирани и индексирани в световноизвестни и национални

¹ В справката е допусната техническа грешка, като вместо вярното число от 275 т. в група Г, посочено в обобщаващата първа таблица, в по- подробната таблица с показателите, в група Г е посочено числото 280.

бази данни с научна информация), както и в монографии и колективни томове с научно рецензиране, разкриват кандидатката като разпознаваем учен в страната, но и извън нея.

Публикациите са лично дело на д-р Таня Вазова. *Не съм установил плагиатство* в представените от нея публикации. Структурата на научно-приложната дейност показва, че кандидатката не се фокусира само върху разработването на публикации, свързани с нейните научни интереси и преподавателска дейност, но и с участието в научни прояви, с практическа подготовка на студенти в ПУ, създаване на учебни програми, както и с практическа дейност по управление и предоставяне на социални услуги. Това е добър пример за съчетаване на преподавателска с научно-приложна дейност.

Приемайки това, за което д-р Вазова аспира в своята „Самооценка за научните приноси“, основните *научни приноси* ги обобщавам и структурирам в следните две направления:

Първо - *надграждане на научното познание* в областта на конкурса – Социални дейности - социални политики за възрастни и стари хора. Тук включвам:

- Предложените определения на основни понятия: за „възрастни хора“, „стари хора“, „социални услуги за възрастни и стари хора“, „профилирани социални услуги за възрастни и за стари хора“, „звено за предоставяне на социални услуги“ „активен живот на възрастни и стари хора“, както и систематизираните основни характеристики на категориите „възрастни хора“, „стари хора“ (хабилитационния труд). Тук отнасям и авторовите виждания относно понятията „възрастни хора“ и „стари хора“ (хабилитационния труд, публикация 2).
- Изводите относно необходимостта от яснота на дефинициите за понятията, с които се бори в областта на социалната работа като предпоставка за коректни анализи, оценки, формиране и прилагане на адекватни мерки и програми в рамките на политическия цикъл (хабилитационния труд).

Второ – *научно-приложни приноси* като:

- Направените въз основа на задълбочен комплексен анализ оценки за количествените и качествените промени в развитието на сектора на дългосрочните грижи (книгата), както и на социалните услуги за възрастни и стари хора и на тяхната законова рамка през периода 2002 г. – 2024 г., с акцент върху ключови реформи и предизвикателства (хабилитационния труд; публикации 2, 6, 17, 18, 20).
- Направените анализи и оценки за (не)достатъчността в предоставянето на социални услуги за възрастни и за стари хора в периода след 2002 година (хабилитационния труд).
- Разработените препоръки относно:
 - Развитието на политиките за активно стареење (публикации 2, 6, 12, 17, 20).
 - Подобряване предлагането и оказването на социални услуги - разширяване капацитета на звената за предоставяне на социални услуги за възрастни и стари хора, предвид нарастващото търсене; оптимизиране на финансовите ресурси и разширяване на възможностите за финансиране на социални услуги; сътрудничество между различните сектори, предоставящи социални услуги; ключови действия и инициативи, насочени към подобряване на системата на социални услуги в България, сред които: инвестиции в инфраструктура, оптимизиране на финансовите ресурси; разработване на софтуерни платформи за управление на социалните услуги (хабилитационния труд, публикации 19, 20, 21).

- Предложените модели за определяне на компетенции за длъжности в сектора на дългосрочната грижа и тяхното формиране в сферата на образованието, вкл. модели за дистанционно обучение на социални работници чрез уеб-базиран платформи и изкуствен интелект (публикации 1, 3, 4, 5, 7, 8, 11, 12, 13, 14, 15).

В обобщение и допълнение на характеристиката ми относно учебно-педагогическата и научно-изследователската дейност на д-р Вазова, бих посочил, че *научните публикации и приносни моменти приемам за лично постижение и продукт на изследванията на кандидатката в съответствие с нормата на научната етика по процедурата, уредена в ЗРАСРБ и Правилника за развитие на академичния състав на ПУ.*

3. Критични забележки и препоръки

Препоръка:

- Определението за социални услуги за възрастни и стари хора (на с. 15 в монографията „Социалните услуги за възрастни и стари хора в България: развитие, предизвикателства, перспективи“), би могло да се обогати и прецизира, като се посочи, че тези услуги са не толкова „комплекс от програми и мерки“, а преди всичко са резултат/нематериален продукт от човешки труд/дейност, *предоставян* на ползвателя и *ползван* от него в *момента* на осъществяване на този труд.

ЗАКЛЮЧЕНИЕ

Документите и материалите, представени от гл.ас. д-р Таня Вазова напълно отговарят на изискванията на ЗРАСРБ, Правилника за прилагане на ЗРАСРБ и съответния Правилник на ПУ „Паисий Хилендарски“.

Кандидатката е представила достатъчен брой научни трудове, публикувани след материалите, използвани при защитата на ОНС „доктор“. В представените по конкурса работи има собствени научно-приложни приноси, които са получили национална и международна публичност, като представителна част от тях са отпечатани в монографии, в реферирани списания със значим импакт-фактор, в научни сборници и от академични издателства. Представените разработки имат научно-практически характер, като част от тях са пряко ориентирани към учебната работа в ПУ. Научната и преподавателската квалификация на гл. ас. д-р Таня Вазова е безспорна. Постигнатите от нея резултати в учебната и в научно-изследователската дейност напълно съответстват на допълнителните изисквания на Педагогическия факултет за участие в такива конкурси.

След запознаване с представените за конкурса материали и научни трудове, анализ на тяхната значимост и съдържащи се в тях приноси, *давам своята положителна оценка и препоръчвам на Научното жури да изготви доклад-предложение до Факултетния съвет на Педагогическия факултет за избор на гл. ас. д-р Таня Вазова на академичната длъжност „доцент“ в ПУ „П. Хилендарски“ по професионално направление 3.4. Социални дейности (Социални политики за възрастни и стари хора).*

14.04.2025 година

Изготвил становището:

проф. д-р Георги Шопов